

Vladimíra
Valová

**Ptáci
jsou dosud
nečitelní**

VYŠEHRAĐ

Ptáci jsou dosud nečitelní

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

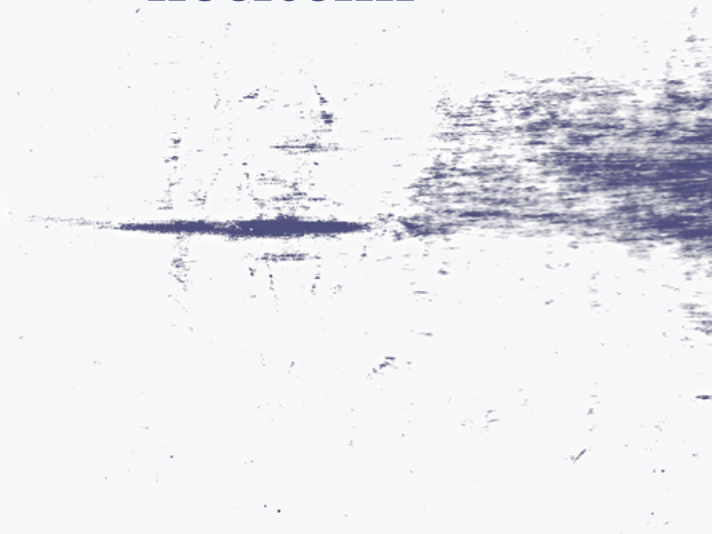
Vladimíra Valová
Ptáci jsou dosud nečitelní – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

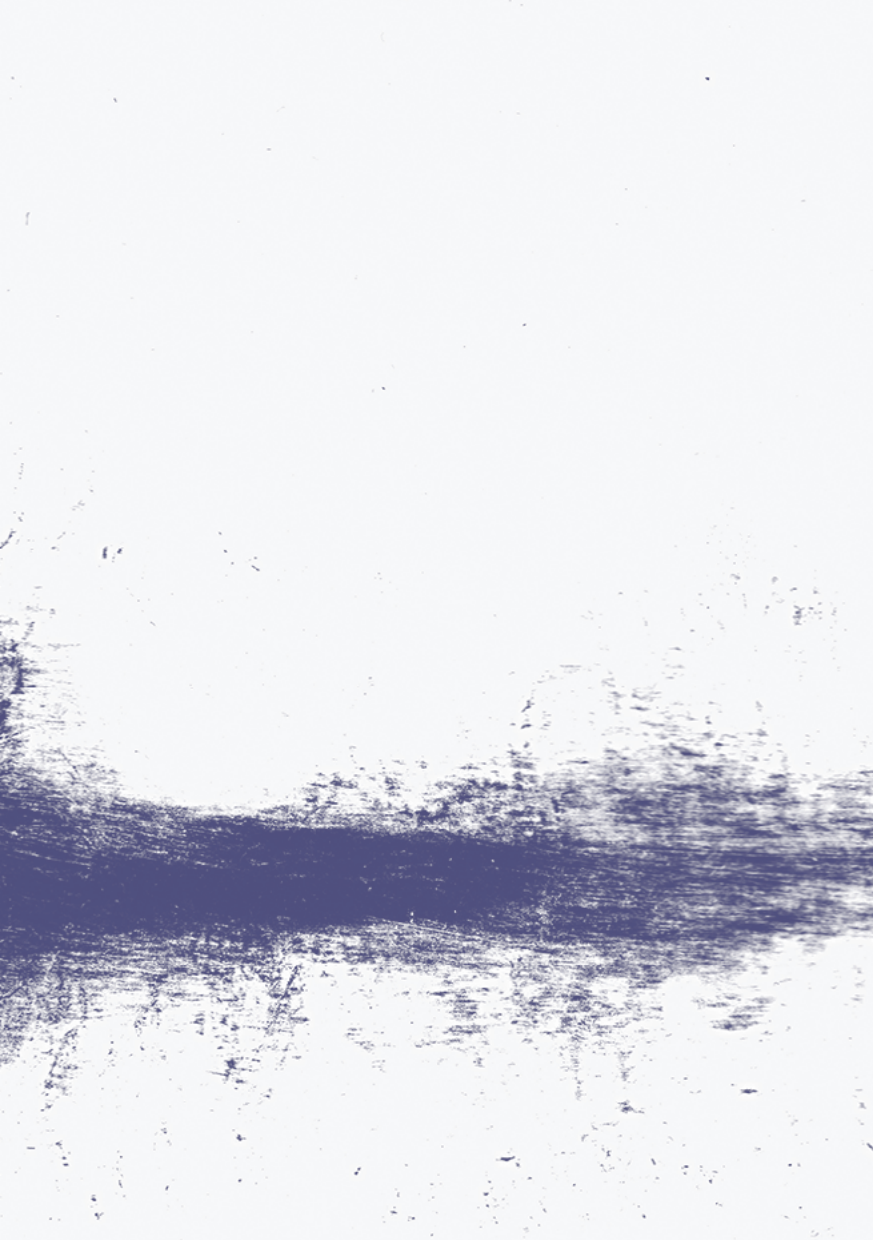
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Vladimíra
Valová

**Ptáci
jsou dosud
nečitelní**

Vladimíra
Valová

**Ptáci
jsou dosud
nečitelní**

VYŠEHRAÐ

Kniha vychází s přispěním Ministerstva kultury ČR

Roky, jak se říká, plynuly.
Michel Houellebecq

Mladík tento večer

Rozloučit se s kamarády, jít na zpáteční vlak, a i když do odjezdu zbývá jen pár minut, vběhnout do obchodu PRO MAZLÍČKY, koupit šestikilové stelivo a bavit se představou, že kočce doveze z výletu pytel záchodové podestýlky a s manželkou se tomu budou smát. S šesti kily v ruce kluše pod přímým sluncem na vlak a nechápe, co ho to napadlo. Je pětatřicet stupňů ve stínu.

Informační tabule hlásá samé červené křížky, blondáta výpravčí informuje: „Máme takovej problémek s kolejem. Svezete se, mladíku, autobusem, mělo by jich bejt dost. Pojedete do Střelice, pak už vlakem. Musíte se ale vrátit na zastávku pořádněj kus zpátky.“

Je tedy třeba nepodléhat panice. Dále přijmout fakt, že ženy jen o pár let starší používají v jeho přítomnosti slovo „problémek“ a je pro ně stále mladíkem. A konečně utíkat s pytlek steliva zpět, znovu minout obchod PRO MAZLÍČKY a čekat na bílém slunci na náhradní autobus.

Vedro je všem, stín nikde a ta padesátka lidí, co se tlačí na chodníku a vyhlíží autobusy, je nesvá.

Mladíkovi z toho není dobře. Přeshlapuje, dívá se do země a namlouvá si, že není vydán napospas divnému, komplikujícímu se příběhu. V ruce svírá látkový kapesník.

„Všichni jsou nervózní... jako kdybysme čekali na transport nebo co,“ odfrkne si vedle něj sebevědomě dívka ve skautské uniformě. To ne, teď žádné navazování kontaktů. Zásluhou klukovského obličej mu lidé hádají maximálně dvacet, přitom je mu o deset víc. A v tuhle chvíli potřebuje klid, v jeho hlavě to začíná hučet a dunět. Na skautku nereaguje, jen letmo se na ni podívá.

„Jdu zjistit, jak to vypadá. Pak vám řeknu.“ Proboha. Jen z rychlého očního kontaktu poznala mladíkovu paniku a jemu je trapně. Na rozdíl od něj tahle holka tak dobře zvládá situaci, a navíc má potřebu se o něj postarat. Vrací se do několika minut.

„Autobusy začnou najíždět asi za čtvrt hodiny. Ale jen dva, maximálně tři. Víc jich nemají k dispozici. Mělo by to snad stačit, pokud nebudou přicházet další lidi. Ale jak tak koukám,“ porozhlédla se, „noví přibývají.“

„Díky za zprávu. Aspoň to slunko kdyby tak nepálilo.“

„Nenaděláme nic.“

„Nic.“

Kapesníkem si po sté otírá obličej a ke všemu si uvědomuje, že k jídlu má jen slané kekсы ve tvaru zvířátek a asi tři deci vody v lahvi. O pár metrů dál dostává

nějaký pes hysterický záchvat. Kňučí a štěká, smýká sebou na chodníku. Majitelka ve sportovním oblečení mu do cestovní misky nalévá po trochách vodu, na chvíli ho tím uklidní, ale scéna se vždy po několika minutách opakuje.

Na zastávku se blíží muž na vozíku. Dav uhýbá, i když to vypadalo, že už není kam. A vzápětí se objevuje první autobus. V tuhle chvíli už nikoho ani nenapadne dát vozíčkáři přednost. Vůz vyplivne várku vedra ještě většího, než jaké vládne venku. A dav, přestože malý, ale poslušný pravidel davu, se jím nechá pohltit a bere autobus útokem.

„Jdu to zkusit, pořádnou tlačenicí jsem si už dlouho neužila!“ směje se skautka. Mladíka ani nenapadne, že by to mohl zkusit, neudělá jediný krok. Autobus je narvaný, lidé se v něm mačkají jeden na druhého. Za chvíli najíždí druhý a třetí. Bez problému se dostane do posledního, stejně jako muž na vozíku. Opodál sedí žena s vyčerpaným psem, který z vypětí a vedra v autobuse zvrací. Nikdo se mu nediví.

Řidič ohlašuje, že klimatizace nefunguje, a ochotně odpovídá na nervózní dotazy. *Kam nás povežete? Do Střelice, paní. A dál? Co bude dál? Počkáte si na vlak. Stihnem ten náš? Nevím, který je váš, a...*

Mladíka zaplavuje úleva; sedí v autobuse a přibližuje se k domovu, i když konec je pořád nejistý. Načíná zvířátkové kekсы a upíjí vodu z lahve. Nabízí i majitelce psa, který znovu táhle kňučí a vyje. Ta děkuje, vody mají dost. Na vedlejší sedadlo tedy položí pytel

se stelivem a pohodlně se o něj opírá. Vytahuje mobil a chce napsat zprávu manželce, jenže displej telefonu je černočerný. Dobrá, dá mu šanci; sundává kryt, vytahuje SIM kartu i baterku, profoukne kontakty, namlouvá si, že to pomůže, a vše vrací zpět. Stále však zírá do černoty. Hodí přístroj do batohu a pozoruje ubíhající, suchem trápenou krajinu.

Jízda autobusem končí ve chvíli, kdy vyčerpaný pes dostává další zoufalý záchvat. Při výstupu se majitelce vytrhne a proplétá se cestujícím pod nohama. Všichni si s úlevou vydechnou, jakmile ucítí první závan čerstvého vzduchu. Je to jen tři čtvrtě hodiny, co proklínali tropický den, ale ochladilo se snad o deset stupňů. Nastává čas, kdy to žhnoucí slunce vzdává a všechno spálené doufá, že se v počínajícím chládku a blížící tmě aspoň trochu zhojí. Pes utíká k prvnímu stromu a šťastně se válí v chládku a vyschlé hlíně, vzápětí zas chlemtá vodu z misky.

Na peróně čeká na zpocenou skupinu výpravčí.

„Všechny vlaky vám řeknu, ale postupně, prosím vás!“ huláká pro jistotu. „Před váma přijely už dva narvaný autobusy...“ Cestující se snaží, vytvoří cosi jako frontu a jeden po druhém ženu zahrnují dotazy. Někdo si počká půl hodiny, někdo hodinu i déle. Ale vládne tady úleva, úleva z prostých věcí; pes přestal šílet, konečně se dá dýchat, je letní podvečer a vlak přijede.

Mladík usedá na trávu a vytahuje z batohu mobil. „Od tohoto přístroje už můžete čekat jen přátelství,“

řekl mu před časem vtipálek v servisu. Dnes už ani to přátelství, pomyslí si, když telefon odmítá naskočít. Počká, až je výpravčí volná, a osloví ji s dotazem, zda – čirou náhodou – nemá nabíječku na stejný typ. Třeba je jen vybitá baterka.

„S tímhle na mě, mladíku, nechoďte!“ Předaly si snad ty dvě depeši? Brněnská se střelickou? *Mladík jede, pytel steliva, problémek, bacha*. Dokonce jsou si i podobné, obě s divnými, na pohled tvrdými vlasy.

„Čím míň se těma telefonama musím zabývat, tím líp. Nechcete radši vědět, kdy vám to jede?“

„Vidíte... to bych rád.“

Výpravčí na něj beze slova hledí.

„Kdy mi to, prosím vás, jede?“

„Kam?!“

„Jihla-“

„Za hodinu a čtvrt. Osobák,“ odpoví žena bez mrknutí a nápovědy.

„Děkuju.“

Na nádražní toaletě si do lahve dopustí vodu z kohoutku a znovu míří na trávník. Trochu se mu zamotá hlava a uvědomí si, že kromě žízně má i hlad. Ze sáčku loví slané hrošíky, žirafky a opice a zapíjí je vlažnou vodou. Doma bude nejspíš za dvě a půl hodiny, do té doby se ničeho dalšího nenají.

Rozhlíží se kolem a má pocit, že spolu s ostatními cestujícími je zásluhou „takovýho problémku s koleje-ma“ vytržen z jakéhokoliv kontextu, že zůstávají bezprizorní. Mimo plán se ocitli tady, vyloučení ze sledu

pravděpodobností červencového dne. Navíc vystoupili ze svých zažitých rolí; tamten chlápek určitě běžně nechodí bos, žena oblečená ve značkovém oblečení by si jinak od výpravčí nevzala tajně nabízenou cigaretu. Za zády teď mají soumrak a vážně to vypadá, že se ocitli na konci světa. Dost možná nikomu nechybějí, jsou prostě vymazáni a nečinně se rozvalují pod písmeny STŘELICE. Navíc východní strana už šedne a vesmír se je nejspíš chystá pozřít svou nenasytnou tlamou.

Mladík cítí neklid a trochu i strach, a žádá proto znovu telefon, ať naskočí. Doufá, že ho komunikace se ženou nebo bratrem... s kýmkoliv z původního světa vrátí nohama na zem. Ale ne, vůči jeho prosbám zůstává přístroj imunní. Dá ho tedy do batohu a rozhodne se uvěřit (a říká si, že tím nic nezkaží), že se ještě tento večer setká s blízkým člověkem, kterému bude vyprávět o úzkosti vyčerpaného psa, šestikilovém pytlí do kočičího záchodu i slaných žirafkách. Vytahuje diář a propiskou začíná tento výjev kreslit. I když se mu ruka trochu třese a tahy má nejisté. I když možná tuto noc, jedna po druhé, shoří všechny hvězdy.

Po Vánocích

Otáčí se k němu z přední lavice. Je krásná jako vždy, jako vždy se usmívá. „Někdy nám musí být hůř, aby nám zas mohlo být líp,“ říká a drží ho přitom za ruku.

On jen zvedne obočí, vydá ze sebe zvuk podobný zoufalému zajíknutí a rychle se jej snaží přetavit ve vděčný a souhlasný vzdech. Hlavou se mu přitom mihnou některé z dvaceti tváří, které před krátkou dobou potkal. Podobná věta by na nich zaschla jako vyprsknuté zbytky jídla.

„Bude to zase dobré, uzdravíš se, Jindřichu. Já to vím,“ pokračuje.

Pro její úsměv často hledal slovo. Blahosklonný, svrchovaný. Možná.

„Víš to?“

Jen přikývne, vědoucne, rozplynutá v dobru.

„Tak to jsem vážně rád,“ usměje se i on a přitom ji chytne pevněji za ruku. „Ani mě nenapadlo, že za něj můžu nechat sloužit mši. On totiž do kostela nikdy nev kročil. Jsi hodná, že jsi to na dnešek zařídila. A díky za tvoje modlitby, když jsem... no když jsem tam byl.“

„To je samozřejmé, Jindro.“ Nepřirozený... shovívavý. Spasitelský, nejspíš.

Dosud tenhle úsměv neviděl jinde než tady, v kostelních lavicích. Občas ho dráždí tak, že má chuť odejít.

Ruku jí pustí a neví, co dál říct. Možná se přiznat ke lži, ale na to si ještě netroufá. Naštěstí se ozývají zvonky, znějí varhany a všichni vstávají. Spasitele přinášejí pozlaceného a přibitého na stejně pozlaceném kříži, chyceného v pekle všech pekél. Během času tam protrpěného, který ve skutečnosti trval kdovíjak dlouho a dost možná pořád trvá, by ho nikdo nepřesvědčil, že to dobře dopadne. Že se může usmívat.

Jindřich je mu vděčný, že tady zničený, vyhublý a s vystouplými žebry takhle visí. Proto sem poslední půlrok chodí. Nezajímá ho barva kněžského roucha, zpěv a zrovna teď ani vánoční výzdoba. Fascinuje ho muž na kříži; jemu všechno věří. Někdy si představuje, že vytrhne z jeho nohou hřeb, oseká s ním do betonu zalité úsměvy a pod nimi najde unavené, povislé lidské tváře. Pak ho sejme z kříže a z dálky zaslechne slabý dech.

Teď ale hovoří kněz a on si zezadu prohlíží její vlasy. Zase přemýšlí, zda jí říct pravdu. Že tam nebyl dva týdny, ale jeden den a noc. Že podepsal revers, protože ho dali někam, kde neměl být. I když jim opakoval, že se nehodlá zabít, že o tom ani neuvažuje, jen mu po Vánocích umřel kamarád, on proto několik nocí nespál a bratr ho našel třesoucího se ve vaně, pro jistotu ho zavřeli.

Všechno oblečení a tašky zkontrolovali a protřepali. Vzali mu i šňůrku z tepláků a porcelánový hrnek, který si přinesl s sebou, protože nesnáší jakékoliv erární. Dostal místo něj plastový s přilepeným obličejem opice; když hrnkem zatřásl, hýbaly se jí panenky očí.

„Divím se, že tam ta opička pořád drží, když už byla tolikrát v myčce!“ zaševelila sestra na příjmu. Z otevřených dveří sesterny Jindřich pozoroval ostatní, kteří se zrovna po snídani plížili zpátky do svých pokojů. Napočítal dvacet párů očí.

Bezmyšlenkovitě se vzdal vlastního hrnku, holicího strojku i tkaniček. Nechal si změřit tlak a vzít krev a do toho brečel, bez ustání brečel, ale tady, na svém kříži, mohl.

„Já vás chápu, ze začátku je to tady strašně těžké! Strašně těžké!“ uklidňovala ho sestra. Obrovské hnědé oči měla ještě laskavé. Mladá.

Dovedli ho na pokoj, dali mu postel. Lékařka ho půl hodiny vyšetřovala a na samém konci se ho kdovíproč zeptala, co mají společného obraz a báseň. Pak mu dali léky a nechali ho spát. Víc nechtěl. Byl tak unavený, že mu nevadila ani kamera na zdi schovaná v něčem, co vypadalo jako vypoulené oko obří metalické ryby.

Když se probudil, do pokoje svítilo lednové slunce. V telefonu si četl její zprávy, kde ho ujišťovala o svých modlitbách. Věřil jí to.

U oběda měl první příležitost prohlédnout si důkladněji své nové spolubydlící. Jejich tváře a taky ruce, ty toho na uzavřeném oddělení říkají hodně.

Jizvy i celkem čerstvé rány. Třes a ztuhlost. Bledost, bez nehtů.

Bezbrhý zmar. Vsakoval se do něj každým kouskem kůže i porouchané duše. Naděje je možná ve větších stromů, ale ne v tomhle vánočním stromku ozdobeném perníčky. Krupicovou polévku téměř vyzvracel. Tác s nedotčeným hlavním jídlom vrátil.

Zase jí psal a ona odepisovala. Přitom myslel na to, že si není jist, zda je na správném oddělení. Vždyť na tom není tak zle.

Pootevřel si uzounké okno a poslouchal zběsilý, hutný městský hluk, auta a tramvaje; všechno, jen ne harmonie, ale potřeboval to slyšet. Prášky, slunce, pootevřené okno, zprávy od ní, tak by se to tady dalo zvládnout.

Znovu se probouzí, právě když tmavne podvečer a oknem jde do pokoje ledový chlad. Rychle je zavře a rozsvítí. Rozhostí se ticho. Dobře ví, že tohle je nejzákeřnější denní čas. A on tady teď stojí pod zářivkovým světlem a má strach, že jeho přítel, jeho mrtvý přítel je teď někde zoufale sám. Zase to přichází, špatně se mu dýchá a srdce se stahuje bolestí. Potichu kňučí; nenávidí tenhle svůj zvuk. Nejistě dojde na sesternu, ale skrz pláč nedokáže mluvit.

„Máte nějakou úzkost?“ ptá se sestra zkušeně.

Přikývne.

„Podívám se do papírů, co vám na to můžem dát... nic tu není. Paní doktorka nic nenapsala. Bohužel.“

„Ale říkala, že když mi bude špatně –“